

Magda Watts: A babakészítő művész, Holocaust túlélő, kortanú

Magda Watts 1946
(Fotó: privát)

Magda Watts (Segelbaum), 1929 március 18.-án született Nyíregyházán. Még gyerek, mikor 15 évesen szüleivel és testvéreivel együtt Auschwitzba deportálják. Innen 6 hónapi szenvedés után, 1944 késő őszen, egy transzporttal kényszermunkára hurcolják Nürnbergbe. Itt már csak testvére Sári van mellette a családból. Az elhurcolt kényszermunkásnők (kb. 500 nő) embertelen körülmények között dolgozik a Simens-gyárnak. Az átélt borzalmak, a szülők és testvérei meggyilkolása, az éhezés, a betegség, a halálfélelem még egy felnötet is súlyosan megviselnek, nemhogy a 15 éves Magdát. Gyermeki fantáziája egy álomvilágban talál kiutat a valóság elől: Mikor megbetegszik és rövid időre a betegszobára kerül, hulladékokból és rongydarabokból egy babát varr magának. Ételosztáskor ezt a babát tartja a felügyelő elé és kéri, hogy a babának is adjanak egy adag ételt. És csoda történik - vagy mégis csak pislákol az emberség halvány kis fénye a beteg gyerekekkel szemben – ettől kezdve több ételt kap. Ellenszolgáltatásként ezután babákat és különféle ajándéktárgyakat kell készítsen a felügyelőknek.

1945 februárjában Nürnberg nagyrészét, és ezzel együtt a Simens gyárat is lebombázzák. Márciusban a fogolynöket Holysovba, a ma Cseh területen lévő munkatáborba szállítják. Itt éli meg a felszabadulást testvérével.

Magda és Sári még mindig remélve visszatérnek Magyarországra, Nyíregyházára. Itt tudatosul bennük, hogy családjukat kiírtották.

A Segelbaum családból csak ő és három testvére maradtak életben. Magda művészi hajlamai ezidőben háttérbe szorultak. Az élnivágás és a túlélési harc mellett nem volt helye az álmodozásnak és családi háttér nélkül nehéz felnőtté válni.

1951-ben kalandos utakon, Magyarországon, Ausztrián, Németországon és Olaszországon keresztül kerül, az időközben 19 éves, állapotos Magda, kisfiával és férjével Izraelbe.

Angelo és Hanna Watts 1953

(Fotó privát)

Vagyonuk nincs és itt is az életbenmaradás az első szempont a család életében.

A fordulópontot az első magyarországi utazás hozza meg. A rátörő emlékek hatására depresszióba esik. A visszatérés Izraelbe se tudja lelki egyensúlyát helyreállítani és mint negyven évvel korábban, megint a kreativitás és a fantáziája segít rajta. Minden terv nélkül elkezd babákat készíteni. Ezek a babák azok, akik visszahozzák az életbe, a babák, akiket Magda kedvesen „az én kis emberkéimnek” nevez.

1998-ban egy levelet kap Amerikából, melyben meghívják Auschwitzba a „March of the Living“ (Az élők menete) című rendezvényre és ezenkívül felkérést kap Jennifer Resnick filmrendezőtől, egy dokumentációs film forgatására. Nehezen vállalkozik az útra, mivel egy súlyos szívműtét legyengítette egészségét. Mégis kíváncsi, hogy milyen érzéseket vált majd ki belőle annak a helynek a viszontlátása, mely annyi szenvedést hozott rá.

A film is elkészül és Amerikában nagy sikerrel mutatják be.

Magda ma egy világhírű művész. Először a „200 éves zsidó történelem” c. kiállításához a haifai „Castra” múzeumnak készített több ezer babát. Ezután több kiállítása volt Chicago-ban, az „Art Festival”-on Miami-ban az első díjat nyerte el. 2001-ben Németországban, Nürnbergben és 2004-ben a budapesti „Elhallgatott Holocaust” c. kiállításon mutattak be néhány művét. 2006 március 26.-án ismét Miami-ban állított ki nagy sikerrel és legutóbb 2007 április 30.-án Philadelphiában.

Magda Watts alkotása: „Dollmaker“
(Fotó: privát)

Nyomtatásban 2007 március 20.-án jelent meg lerövidített életrajza a transit Nürnberg folyóirat első számában, német nyelven. Magyar nyelvű életrajza már régebben elkészült, de sajnos még mindig kiadóra vár.

Monika Wiedemann

Magda Watts 2006
(Fotó: privát)

[Index*](#)

[Home*](#)